

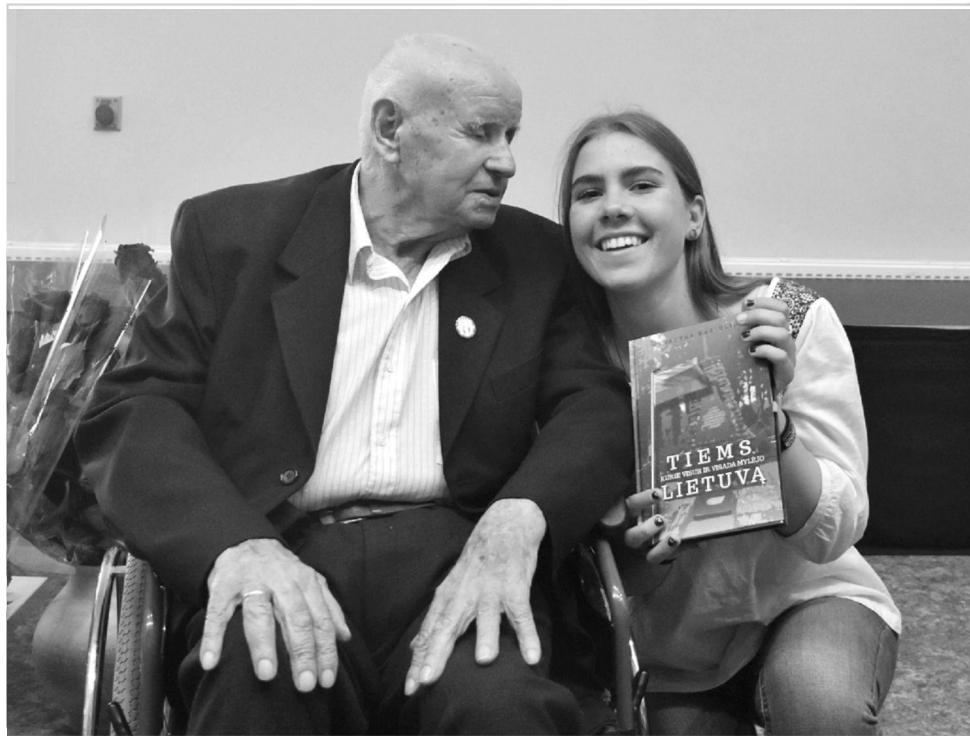
Tiems, kurie visada mylėjo Lietuvą

Rūta AVERKIENĖ

Senojoje Varėnoje gyvenančiam, buvusiam politiniam kaliniui Vytautui Kaziulioniui šie metai ypatingi. Jis neseniai šventė gražų devyniasdešimties metų jubiliejų, o dabar Varėnoje gausiam draugų ir bendraminčių būriui pristatė jau trečią savo knygą „Tiems, kurie visur ir visada mylėjo Lietuvą“.

Knygos sutiktuose buvo prisiminti didvyriškai už Lietuvą kovoję laisvės kovų dalyviai, knygos autoriaus gyvenimo išbandymai Sibire bei prasminga joveikla atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę. Gražias dainas, kurias Vytautą mintimis sugrąžino į jaunystę, dovanojo Senosios Varėnos choras „Sonata“, vadovaujamas Ilonos Zalanskienės.

Pirmoji daina „Jei ne auksinės vasaros“, kaip sakė Vytautas Kaziulionis, jį tarsį grąžino į 1947–uosius, kai jis buvo septyniolikmetis jaunuolis. „Knygą skiriu kovotojams už laisvę. Ir visiems jums, kurie mylėjo ir dabar tebemylite Lietuvą. Visiems tiems, kurie kovojo ir mirė būdami laisvi. 1949 m. Radviliš-

Knygos autorius Vytautas Kaziulionis

kio rajone, Minaičių kaime, susirinko visos Lietuvos partizanų vadai ir paskirstė Lietuvą į devynias apygardas. Varėnos kraštas pateko į Dainavos apygardą. Joje pokariu žuvo maždaug

tūkstantis aštuoni šimtai partizanų. Nuo šešiolikos iki trisdešimties metų. Žuvo pačioje jaunystėje, kai Lietuvai galėjo daug gerų dalykų padaryt.

(keliamą į 8 psl.)

Tiems, kurie visada mylėjo Lietuvą

(atkelta iš 1 psl.)

Knygą skiriu politiniams kalinams ir tremtiniam. Traukiniai ištisą dešimtmetį riedėjo į Rytus. Daugiausia vežė moteris su mažais vaikais ir seneliais, nes vyrai buvo arba partizanų gretose, arba kalėjimuose. Kai kuriuos tie traukiniai nuvežė labai toli, į amžino išalo žemę. Tiems, kam lemta buvo sugrįžt, laukė sunkumai savo Tėvynėj, nes jų čia niekas neregistravo“.

V. Kaziulionis prisiminė daugybę gyvenimo akimirkų, kurios jį užgrūdino ir sustiprino. Jis dėkojo bendraminčiams ir visiems, atėjusiems į knygos pristatymą. Kalbėdamas apie savo nelengvą gyvenimą, sakė, jog laisvės siekis jo širdyje buvo visą laiką.

Varėnos rajono savivaldybės meras Algis Kašėta ilgamečiam bičiuliui ir bendražiogiui Vytautui dėkojo ne tik už knygą, kuri yra tarsi dar vienas pokario Lietuvos istorijos vadovėlis, bet ir už prasmingą veiklą, įamžinant žuvusių laisvės kovotojų atminimą, bei meilės gimtinei paminklus, kuriuos jis „pastatė“ jaunų žmonių širdyse.

„Jausdamas šventą pareigą prieš savo du žuvusius brolius ir prieš visus laisvės kovotojus, Vytautas su talkininkais perlaidojo apie penkiasdešimt partizanų palaikų, paminkluose įamžino maždaug šešis šimtus septyniasdešimt laisvės kovotojų vardų. Su Vytautu susipažinom prieš tris dešimtmečius, kai aš, jaunas istorikas, rinkau medžiagą apie partizaninį karą. Kartu padarėme gražių ir prasmingų darbų. Vienas svarbiausių – Varėnos rajono mokyklose organizuotas rašinių konkursas ir istorinių žinių viktorina „Lietuvos laisvės ir kančių istorija“. Bendros pastangos lėmė, jog šis konkursas tapo respublikiniu ir gyvuoja iki šiol, – kalbėjo meras. – Smagu sutikti tuos, kurie ir dabar šį konkursą prisimena, kad vertina ir sako, jog jis paliko įspūdį visam gyvenimui. Tai didžiausias komplimentas Vytautui ir mums, kurie prisidėjome. Vytauto dėka stovi daug pastatytų paminklų laisvės kovotojams, pradedant Merkinės kryžių kalneliu ir baigiant Senosios Varėnos kapinaitėmis. Statydamas šiuos paminklus, Vytautas tuo pačiu tvirtino valstybingumą“.

Centre – knygos autorius Vytautas Kaziulionis su šventės dalyviais

Knygos autorių sveikines Seimo narys Juozas Baublys pažymėjo, jog knygą labai prasminga ir reikalinga, tai tarsi padėka visiems tiems, kurie mylėjo ir myli Lietuvą. Jis linkėjo stiprybės, sveikatos ir ryžto parašyti ir išleisti dar ne vieną knygą.

Seimo narys Laurynas Kasčiūnas sakė, jog tokių žmonių kaip Vytautas dėka sunkiau ištrinti moralinę vertybinę ribą tarp tų, kurie tada neva dirbo Lietuvai ir kovotojų už Lietuvos laisvę. „Kad ta riba niekada neišsitrintų. Ačiū už tai, kad leidžiat suvokti, kas šiandien yra laisvė. Kad tokių asmenybių, kaip jūs, dėka jaunajai kartai lengviau nusibrėžti moralinius orientyrus“.

Viena iš trijų Vytauto Kaziulionio knygų, kurią sudaro jaunimo rašiniai apie pokario išbandymus, skirta jaunimui, siekiant, kad kuo daugiau jaunų žmonių sužinotų tikrąją Lietuvos istoriją ir būtų tikri savo krašto patriotai. Žinoma, toks tikslas yra visų jo parašytų knygų. Viena iš jaunimo atstovų, Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos mokinė Agita Beržanskaitė sakė, jog jai didelė garbė buvo susipažinti su tokia asmenybe kaip Vytautas ir, skaitant jo knygą, prisiliesti prie istorijos. Ji perskaitė vieną iš knygoje publikuotų laiškų.

Knygos sutiktuvių renginyje Vytautas sveikino, už jo prasmingą veiklą dėkojo daug jo bendražiogių, bičiulių ir draugų. Vytauto knygą pasidžiaugė daug prie jos sudarymo ir redagavimo prisidėjusi dukterėčia, lietuvių kalbos mokytoja Danutė Nekrašienė, dėdės atėjusi pasveikinti su seserimis. Senelį pasveikino knygos viršelį nupiešęs anūkas Linas Kaziulionis.

Buvusį ilgametį Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Varėnos filialo pirmininką ir bendražiogį Bernardo Brazdžionio daina „Lietuva, Lietuva“ pasveikino LPKTS Varėnos filialo ansamblio „Viltis“ moterys. Vytautas daug metų šiame ansamblyje dainavo, tad šią dainą dainavo kartu. Jos prisiminė, kad kartu su Vytautu daugybę kartų dainavo perlaidojant partizanų palaikus, atidengiant paminklus. Moterys dėkojo už begalinę meilę Lietuvai ir Varėnos kraštui, už milžinišką darbą išsaugant mūsų tautos atmintį, linkėjo jam sveikatos ir Dievo palaimos.

Sveikino ir geros sveikatos, stiprybės ir optimizmo linkėjo Senosios Varėnos choro „Sonata“ vadovė Ilona Zalskienė.

V. Kaziulionis visą savo gyvenimą gyvena laisvės idėjom. Jis gimė Seno-

joje Varėnoje, ūkininko šeimoje. Du jo broliai žuvo partizanų gretose. Vytautas su tėveliais buvo ištremtas už antisovietinę veiklą, įkalintas. Po lagerių ir tremčių gyveno Kaune. Prasidėjus Atgimimui, grįžo į Senąją Varėną ir dėjo visas jėgas į partizanų palaikų paieškas, statė paminklus žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Trečioji jo knyga yra rinkinys straipsnių ir laiškų, kuriuose išsakytos autoriaus mintys įvairiais klausimais, papasakota apie tuos laikus, kai pačiam teko patirti tremtinio ir kalinio dalį, kai ne kartą žiūrėta mirčiai į akis. V. Kaziulionis susirašinėjo su JAV, Kanados šviesuoliais, kurie rinko lėšas ir asmeniškai aukojo, kad paremtų jo ir bendraminčių sumanymus bei darbus, ieškant žuvusių kovotojų palaikų, statant paminklus perlaidotiems partizanams, jog nenugrimztų į praeitį šlovina ir didvyriška Lietuvos gynėjų istorija. Nuo 1995 m. jis Varėnos rajone kasmet organizavo vyresniųjų klasių moksleivių istorinių žinių viktoriną bei rašinių „Lietuvos laisvės kovų ir kančių istorija“ konkursą, kuris nuo 1999 m. tapo respublikiniu.

V. Kaziulionio darbai neliko nepastebėti. 1998 m. už nuopelnus Lietuvai jis apdovanotas LPKTS žymeniu. 1999 m. LR Prezidento dekretu apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordinu, jam suteiktas kario savanorio statusas. 2005 m. apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu. 2016 m. gavo Varėnos rajono savivaldybės kultūros premiją bei Kultūros ir meno tarybos ženklą „Sidabrinė bitė“. 2019 m. Vytautui Kaziulioniui įteikta Varėnos rajono savivaldybės įsteigta Adolfo Ramanausko–Vanago premija. Šiemet gegužės 12 d. devyniasdešimtmečio proga nuo Senosios Varėnos bendruomenės ir visos parapijos klebono Pranciškaus Čivilio apdovanotas Arkangelo Mykolo žvaigžde ir diplomu.

Knygos pristatymo renginyje Vytautui Kaziulioniui išsakytos padėkos ir sveikinimai paliudijo, jog šis žmogus yra tikras savo krašto, savo Tėvynės patriotas, didvyriško, pasiaukojančio, doras, begalinę ištvermę ir kitas dvasines vertybes turinčio žmogaus pavyzdys.